

Q. N. 154, 21.

(X962707)

II m
572

Q. D. B. V.

RES SLAVICAS,

Recensebunt publice

PRÆSES

CONRADUS SAMUEL
SCHURTZFLEISCH,

&

JOHANNES GEORGIUS Liebe/
Ostatiensis Misnicus,

Respondens,

D. XXVII. April. Anno M DC LXX.

WITTEBERGÆ,

Typis CHRISTIANI SCHRÖDTERI

G. J. 1670

L. N. J.

§. 1.

Scripturus de Slavis, (a) non vi-
ri repeto memoriam, sed gen-
tis. Cujus reddere acta, & si-
gnare monumenta stylo, ut
opportunū, ita utile est vilum!

(a) *Ampla Slavorum gens, amplius à gente titulus.
Qui res Slavicas disponunt, recte observant, angustius di-
si Regem Obotritorum, quam Slavorum. Wilforum, quam
Venedorum.*

§. 2. Exosa vero huic populo quies, bel-
lorum subinde quæsitæ causæ. (b) Efferatus
domi, pugnax foris, ubiq; Martius, raro dis-
similis sui, semper asperi moris tenax. Victus
certe aliquando magis, quam domitus fuit.
(c.)

(b) *Franci, Saxones, Dani, Hunni hoc testantur
Alii complures.*

(c) *Alb. Abb. Stad. ad A. C. 110. affirmat, Slavorum
gentem Francorum Imperio subiectam. Errat, qui Slavos
universos interpretatur. Haud dubie Wilzos intelligit,
partem Slavicae gentis. De quibus paulo ante memorave-
rat Abbas. Huc confere Annal. Franc. ad A. 789. Cum
Wilzis denoto Sorabos, cum Sorabis Obodritos.*

A 2

§. 3. Re-

§. 3. Regio, quam coluit, littore sinus Codani(d) finiebatur. Hæc Slavia nomine insignis, multis floruit modis. Viros educabat domi, ut milites educeret foras. Consilio bono, nec deteriori successu.

(d) Hunc dictum à Godis, seu Gottbis conjectant quidam. Imo inde colligunt, Slavos ibi non fuisse Aborigines. Conf. Avent. l. 1. A. Boj. Concedo de Slavis, de Vandalis exquisita notione sumptis nego. Slaviam in publicis Erici, Daniæ Regis, tabulis lego. Legit ante me Lambecius. Reddunt monumenta Danica, Frothonem quendam Slaviam subegisse. Qua fide, promam alibi. Slavorum titulus quomodo pervenerit ad Danos, prolixè persequitur D. Conring. de finib. Imp. cap. 16. Observo insuper, Slaviam quondam aliam Orientalem, aliam Occidentalem dici solitam. Succurrit hic mihi celebris Orientalium Slavorum Dux Liduit, op. Theg. de gest. Lud. Et notum ex vetustis annalibus est, utramq; Slaviam in ditione Principum Teutonicorum fuisse, alteram in Marchionis Brandenburgici Theodorici, alteram in Ducis Saxonie Bernbardi. Cæterum Slavi oras inter Albim & mare Balticum sitas colebant, eoque à Danis Insulis sejuncti degebant. Quod argumento est, Slavoniam hodiernam multum differre à Slavia nostra. Illa Illyridis, hæc Baltici maris limitem spectat. Neq; tamen Slaviam solum legas, sed etiam Sclavaniam. Quin & Slavoniam. Illam sic nominat aut. Vit. Kar. M. Sclavorum terras innuens. Slaviam Sarmaticam interpretatur Abul Pharajus, ex quo docere promptum est, hæc Allaniam, Russiam & Bulgariam comprehendit.

§. 4. De Vetustate gentis non attinet referre. Cujus argumenta reperias neq; pauca,
finu-

si numerum, nec infirma, si pondus spectes. Horum multa Plinius, alia alii habent. Ex his nominandi præter Tacitum Ptolomæus, Jordanes. (e) Neq; omittendi Helmoldus Presbyter Bosoviensis, & qui supplendo operam impendit suam Arnoldus Abbas Lubecensis. His addantur Crantzius & Chytræus. Ille tanto magis, quanto plura repetit ex Helmoldo: Helmoldus vero ex Adamo Bremense. Hic quod Crantzii Vandaliam Vandalia (f) augere voluerit.

(e) Plinius, Tacitus, Ptolomæus Venedos appellant. Quos hodie Slavos. Helmoldus Winubos, seu Winulos dixit. Admodum hic eos labi oportet, qui Vindilos (alii Vandelos legunt) Plinii pro Venedis habent. Imo & notamus illos, qui sine delectu in Historia Slavica se recipiunt ad Julium Capitolinum, Zosimum, Eutropium, Procopium, Isidorum Hispalensem, Paulum Diaconum, ad Slavos accommodaturi, quæ illi de Vandalis prodiderunt.

(f) Ipse hoc fatetur Chytræus, res loquitur, operam laudat Illustrissimus quondam Pomeraniæ DUX Philippus II. Magnum sane, à Principe laudari. Notant vero (nec enim id præterierim, ne à me ipso dissidere videar) doctiores, Crantzius minus recte permutasse Vocabula Vandalorum & Venedorum. Idem dictum Chytræo volunt. Neque immerito. Quod Paulo plenius declarabo infra. Cæterum de Crantzio Helmoldum, de Helmoldo Adamum Bremensem sequente monuerunt Ulbo Emmius & Meibomius. Ille de illo rer. Fris. ad A. 1247. hic de hoc Not. ad Witich.

§. 5. Ab antiquissimo inde tempore Re-
ges

ges habuisse, latē diffusa fama fuit. De re-
gibus Slavorum, de conditione regum nil defi-
nire aufim. Eorum præsertim, qui Caroli M.
antecefferunt ævum. (g) Slavis Soravis, (h) Ma-
rahensibus (i) Duces attribuo: attribuunt anna-
les. Wagriis, (k) Abodritis (l) & Wiltzis (m)
Reges præfuerunt. Unum defuit, regia po-
testas. Præter nomen forte non multum su-
perfuit. Omitto Slavos Behemos. (n) De
quibus in hoc genere ne dubitandi quidem re-
licta occasio est. Haud diversum conjicio de
aliis Venedicæ gentis populis. (o) Conjiciunt
docti mecum. Afferro insuper, si ad Carolin-
gorum ire ævum libet.

(g) Innuimus bis Saxonis Grammatici in recensendo
majorem fiduciam, quam certitudinem. Simul eorum, qui
Saxonem sequuntur. Affectu magis, quam adhibito rati-
onum delectu.

(h) Alio nomine Serbi. Populi Venedicæ, seu Sla-
vice originis, orientali Saxonia confines. Ab his celebris So-
rabici limitis titulus, A. Fr. ad A. 822. 858. Quorum Dux
Miliduoeb à Carolo juniore interfectus memoratur ad A.
806.

(i) Quis nobis Marabenses, aliquando Margenses
appellantur. V. A. Fr. ad A. 863. Magnam Slavorum Ma-
rabensium prozerviam ex eo cognosco, quod Duces, etiam
invitos sibi constituerent, interitum, nisi assensum prabe-
rent, inantes ad A. 871.

(k) Helmold. Ch. Slav. l. 1. cap. 12.

(l) Qui nobis Obodriti, aliis jam Abodriti, jam A-
dobodriti

dobodriti scribuntur. Reguli potius, quam reges erant. Nomen certe regum, potestas Ducum erat. Hac vero ex populi magis nutu, quam ex jure pendebat. Documento Slaomir missus in exilium, surrogato ei Ce adrogo, filio Thra- fconis. A. F. A. C. 819. Ad A. 844. memoratur Rex eorum Gozzomvil, ab Hludovico interfectus. Causam exponunt A. Fuld. Sig. Gemblacensis, alii.

(m) Aliis Wilsi, ut Eginbardo cap. 12. Wilzi Alb. Abb. Stad. A. 810. 823. Doctissimus Reineccius legit Wilci, arbi- tratus, à voce Wilk lupi notionem habente appellatos. Eamq. Littuanis familiarem esse refert. Forte ut indicium pro- ferat, gentem efferae ingenui, & non multum ablu- dentis à lupino fuisse. Wilzorum de regno contentiones le- gas ap. auct. Vit. Lud. Pii p. 379.

(n) A. Fr. ad A. 805. Ubi Rex eorum Lecbo (aliis Lecbus) nominatur. Add. A. 869. Alias Boemani Slavi. Ho- die Bohemi. De horum regibus extat Chronicon Cosmae Pra- gensis. De Bob. in capite publici juris vid. D. Comring. cap. 29. de F. I. De Bohemia & Austria conjunctione, sive ut bo- die loquimur, pactis successoris, vid. Anton Continuat. Van- dalie Crantziana, Chytrao laudatus. edit. Witeberg. A. 1585. Sed haec atq. talia accuratissime, ut alia solet, persequitur Got- dastus in tract. de regn. Bob.

(o) De Slavis: Moravis tum & de Slavis Sarmatis, V. Horn. Hist. Imp. in Hist. Slav.

§. 6. Verum enim vero multis Vandali (p) sunt, qui nobis haecenus Slavi. Horum primus Rex quidam memoratur Vandalus, u- no & quadraginta, ut ajuut, annis rerum in Germania potitus. Ea sententia Johannis A- ventini est, (q) ut creduli nimis, ita referentis minus

minus certa. Altius rem æstimat doctissimus
Civis meus, Henricus Bangertus, (r) industri-
us, cum viveret, Polyhistor. Qui Vanda-
lum ut nominis, ita gentis auctorem ducit ab
Ascenazo. Ascenazum à Japheto. Ab Ascenazi
familia repetit Svevum, Principem quendam
eo nomine appellatum. Svevo filium Van-
dalum, Vandalo avitas inter Travam & Vi-
stulam sedes assignat. De Ascenazo & Ja-
pheto sat certitudinis, veritatis abunde est. At
de hujusmodi Posteris dubitationis multum,
plurimum erroris. Allegantur in hanc rem
monumenta. Sed minus proba, eoq; indigna,
quibus assentiaris. Parum verò habet laudis,
gentium laudes fabulosis originib9 celebrare.
Sua ætate Vindelos (s) Plini9, Vandalios Tacitus
appellavit. Nec tamen habeo ut ambigam, jam
multo ante bella gessisse adversus Romanos,
etiã cum nondū Romanis hoc nomine innotu-
issent. Cimbris mixtos petiisse Italiã, pugnasse
cum Romanis, suspicor. Imo colligo in historia
Theutobochi. (t) Sed Gothis (u) dum eo suscipe-
rent expeditiones, junctos fuisse, ne dubito qui-
dem. Manifestius multo & distinctius sequiori
ævo nosci cœperunt, Præsertim sub id tempus,
quo rerum in Oriente Arcadius, in Occidente
Honorius* potiebatur. Adoleſcebat jam fa-
ma

ma gentis, cum fama impetus augebatur. Diu ille latere ignis. Gliscere quandoq; Sed mox sopiri iterum. Ab Aureliano (x) inde ad Theodosii M. (y) usque tempus in cineribus condi. Tandem erumpere incendium, & corripere Theodosii junioris purpuram. Atque tunc emergere quasi ab inferis æstus, crescere Martius calor cœpit. Auctus in Croscio, (z) Godegesillo, (aa) Gunderico furor. Hi agere, rapere cuncta assueti, manu, ferro, igni vastant regiones. Galliam, Hispaniam subeunt & propulantur. Romam diripit Genserichus. (bb) In Roma Romam quæsiuisses, si vidisses ruinam. Iterum Carthago Romæ æmula, mox victrix esse gestit. Gensericho, quasi altero (cc) Hannibale amplificandæ dominationi intento. Nempe fundaturo in Africa Imperium nil perinde optandum erat, quam subverti Romam, florere Carthaginem contra. Nondum maiorum satis. Unius sævitix finis alterius initium fuit. Profectus à Rugis Odoacer, (dd) cum Roma imperium Romanum in Occidente evertit, (ee) prioribus illis longe peior, crudelior certe. Nam quum antea conflictaretur morbis, fœdata ejus facies, vires, robur amissum fuit. Inde ad ruimam via, ad exitium aditus. Jam dissolvitur sacer ille Impe-

rii cōtextu. Sequitur tandē diuturnos morbos
tristis & hactenus omnibꝫ formidatus interitus.
Interitum funus. Funeris demum efferendi in-
strumentum, Thorcilingi, Sciri, Heruli, bar-
bari omnes, auctor Odoacer, comites lætitia
& plausus apud barbaros, dolor, luctus apud
Romanos. Sed repeto Vandalorum [ff] Ve-
nedorumqꝫ nomen. Utrumqꝫ usurpavit ni-
tida ætas. Ignoravit autem Slavorum. [gg]
At verò sequior illa & minus culta mutavit lo-
qvendi morem. Tantoqꝫ hoc fecit familiari-
us, quando recentius erat. Usqꝫ adeo qui-
dem, ut nec hodie iverit in desuetudinem. Ex-
tat verò Slavorum illud non modo apud Jor-
nandem (hh) & Helmoldum, sed etiam apud
Gregorium Pontif. & Blondum. Reperitur
insuper in annalibus Francorum, in opere The-
gani de gestis Ludewici, (ii) in annalibus aliis
multis. Imo in sequioris ævi scriptoribus om-
nibus. Nullo, quoad meminerim, excepto.
Eorum quidem, qui hujus condiderunt histo-
riam gentis. Sed & frequens Vinulorum, Wi-
nithorum, Wendorum vocabulum invenias.
Multis Vinidi, plerisqꝫ Vinidæ, nonnullis Scla-
vini dicuntur. Aliis Heneti. (kk) Aliis Veneti
audiunt. Sunt etiã, qui doceant, Vindilos & Vinu-
los appellatos. Idem ex Tabulis Veteribus
Vindo-

Vindolos nominant. Verum nolim diffiteri, esse quædam horum, quæ paria non faciant, ut facere maxime videantur. Nec celaverim, P. Daconi Winilos, Sigeberti insuper Winulos multum distare à Winulis nostris.

(p) Nomen putant à cupidine migrandi profectum. Hinc Vandalos interpretantur die Wandeler vom wano dern. Qui Tiotismum colunt, Wandalos scribunt, diversos à Venedis, seu Wendis nostris.

(q) Annal. Boj. l. 1. p. 16. Ed. Bas.

(r) Ad Helmold. l. 1. p. 7. Ubi animadvertendum, Slavorum Origines à Riphatæis, Wandalorum, ut gentis Germanorum, ab Ascansis (Ascenazi posteris) arcessendas esse.

(s) Perperam legunt, qui Vindelicos legunt. Cum Vindelis Winuli non sunt confundendi. Hos, ut putant, Homerus Henetos, Romani Venedos, recentiores Slavos dixerunt. Vindilos ignorat, qui hæc nomine Vindilis tribuit.

(t) Quæ fabulosa de hoc Cimbrorum Rege traduntur, prælibavit Petrus Gassendus in Vu. Peiresk. l. 3. p. 88. & l. 4. p. 156. Ed. Hag.

(u) Plinius nostrarum partium est, qui prodidit antiq. Vindelorum nomine comprehensos Burgundiones, Varinos, Carinos & Guttones, H. N. l. IV. cap. 14. Affirmat insuper Procopius omnes Gothorum Vandalorumq. gentes uno quondam Getarum nomine appellatas. Comprehenso quoq. una Sarmatas & Melanlenos. Quod indicio est, nimis generatim vocabulo hoc usum. Cum præter verum sentiat, qui Gotibus Vandalisq. nostris proprie sumtis Originem Geticam ascribendam puet. Quantum enim Thrax à Celta, tantum à Germano differt Geta.

(*) Hic Wandalorum ad Honorium afferenda epistola est. Allegat P. Diaconus in supplement. Eutrop. Verbo-

rum hac formula est. Tu cum omnibus pacem habe. Omnium obsides accipe. Nos nobis conflagimus. Nobis perimus. Hi exciti antiquis sedibus in Galliam, Hispaniam ac Siciliam profecti, regnum sibi, capta Carthagine, in Africa condiderunt. Quod Justiniani aro subversum legimus. In Africa Africanos mores induisse, contra exuisse indolem Germanicam colligo. Vestigia stirpis bodieq; in Africa superesse memorant, qui reddunt res gentis Africana. Vid. Auct. Vit. Taff. Seculum in primis à C.N. IV. fatale ad hujus gentis impetum fuit.

(x) Etiam jamdiu ante Aurelianum hoc nomine clauerunt. Maxime in bello Marcomannico, ubi eorum virtus, facinora eluxerunt. Vidit, sensit M. Antonius. Annottavit Procopius.

(y) Observat Buno Vandalos ut sub Constantino M. pacificos, ita sub Theodosio M. tumultuosos fuisse. Id H. p. 114. Sed felicitate Imperatoris cobibiti, tandem ultro se submiserunt. At non diuturna quies, ab excessu ejo vix sopita crudelitas recrudescit, suscitante homines istos Stilicone. V.P. Diac.

(z) Hoc Duce infulsi in Galliam, praeda egerunt Vandali. Aliis Crocus, multis Carocus scribitur. Horn. Hist. Imp. 173.

(aa) Plerisq; Gondigisilus. Is militem in diversas regiones immisit. Galliam, Hispaniam, Lusitaniam armis infestavit. Isid. Chr. Vand. 7. Lat. comp. H. un. p. 125.

(bb) Dux & autor Africa in obsequium redacta, Regnum in ea excitavit, capta Carthagine, Ra. Imp. haetenus per 585. annos obnoxia, Causa mali à contentione Ducum belli. Fons sceleris Bonifacius, nomine, quam effectu melior. Occasio sceleri offensa apud Valentinianum conflata. V. Jornand. de reg. success. Exitus cum ruina Imperii conjunctus fuit. Cape à Bonifacio mali imaginem Administri. Qui impius erga Caesarem, iniquus erga Imperium, ingratus erga utrumq;, & perniciosus sibi fuit. Nam circumspectio-
rem

rem fuisse oportuit, cum externum militem accitum vel-
let. Sape opprimit iste, qui venit liberatum. Etiam
liberandi colorem præferre is potest, qui vult oppressum.

(cc) Genserichus noster alius Gensericus, nonnullis,
ut Jornandi, Gizericus dicitur. Consilia & artes domi-
nationis paulum declarat Paulus Diaconus, cum obten-
tu amicitie & pacis ab eo occupatam Carthaginem refert.

(dd) Jornandi Odovacer. Is genere Rogum (Ru-
gum) memorat. De Rugis tamen ei subjectis nihil meminit,
sed solum Thorcilingorum, Scirorum, Herulorumq; Regem
vocat. Herulos Gothicæ genti vindicat Zonaras. Assen-
tior Zonara. Neq; displicet, quod Pb. Cluverius eorum
inter Rugios & Gothos sedes commemorat, in Germ. Antiq.
Quin existimaverim, eos in partem originis Vandalicæ ve-
nire. Nescio verò, an hic quidam recte conjicere ausint, O-
doacrum natione Venedum fuisse, ex Slavis Rugianis oriun-
dum. Sane Rugus genere fuit. Rugi autem numerantur
in Slavis. Quod si ita esset documentum foret, Slavicam
sevitiam non cesuisse Vandalicæ. Interim huc conf. Machi-
av. de migrat. Pop. Sept. dis. quæ extat in ej. H. Fl. Digna
Goldasto visa, quam laudaret & insereret suis.

(ee) Nempe auctum firmatumq; Romæ Imperium in
Augusto, extinctum in Augustulo (Momyllo) fuit. Hic ulti-
mus in Occidente Imperator. Primus ab eo in Italia Rex O-
doacer, quanto magis regii tituli sitiens, tantò inimicior Im-
peratorio. Tegebat callido hoc instituto exquisitum domi-
nationis instrumentum, alibi, cum causas de minuti Imperii Oc-
cidentis persequimur, eruendum.

(ff) Destructo Vandalorum sub Gilimere auspicio Ju-
stiniani, ductu Belisarii, regno, exolevit quoq; Vandalicæ
gentis nomen. Conversio hæc in Sec. VI. incidit. Prudentius
Poeta Christianus S. IV. ejus meminit ad Symmachum.

— — Dacia, Sarmata, Vandalus, Hunnus.

Getulus, Garamas, Alemannus, Saxo, Gilaulas.

Conf. Fabr. Sax. un. ad A. 390. Sec. VI. Jornandes, XIX, Paulus
Diaconus usurpavit, sed ex memoria rerum à Vandalis Sec.
IV. gestarum.

(gg) Slavonum Slavinarumque nomen à VI. S. frequentari coepit.
Sed nondum ita, obliteraretur Venedorum, quippe ipsi Jor-
nandi usurpatum. At sequioribus seculis ita invaluit Slavo-
rum illud, ut prioris mentio rara, apud plerosque nulla, hu-
jus assidua esset. Summatim Slavonum Slavinarumque no-
men puriori ignotum est, sequiori contra, eidemque minus
culto usitatissimum fuit.

(hh) Witichindo nostro in A. Sax. dicitur Jordanus. Qui
ut multa hauset ex Probo, Dexippo, ita ex M. A. Cassiodoro
excerpta reliquit, homo Ostrogotthus, Episcopus Ravennas.
Conf. Voss. de Hist. Lat. l. 2. cap. 20. Praeter hunc Slavinos habet
Procopius Caesariensis.

(ii) Ex Bibliotheca P. Pitboei, Cl. JCTI, & in re anti-
qua versatissimi.

(kk) Vulgo Henetos pro Venedis habent. Displicet
id Pb. Cluv. in Germ. Antiq. dum probat, Paphlagonicam il-
lam gentem cum Venedica nostra nil commune habere, eo-
que Henetos non fore genitores Venedorum. Hoc iis dictum e-
sto, qui Ενετων Vocabulum apud Homerum observant. In-
primis, quibus cura est recte scribendi. Concesso enim hoc,
nec Henetos, nec Venetos reddere per Venedos licebit. Haud
tamen omiserim, Davidem Chytraum pro certo habere in
Vandalia sua p. 3. eosdem esse Venedos, qui Veteribus
Heneti fuerunt. Sed vix accesserim Chytraeo, qui ut Van-
dalos vix satis (nisi tamen referre magis quaedam, quam
probare voluit) à Venedis, ita nec Henetos accurate distinxit
ab iisdem. De Henecis mentionem fecerunt Homerus, in-
ter profanos antiquissimus, Livius sub init. Hist. Addatur
Alex. Gvagninus Veronensis descript. Sarmat. Europ. cujus
auctoritate quosdam abusos animadverto.

§ 7. Multum a deo hic desideraverim in
cura eorum, qui res condere Slavicas sunt ag-
gressi. Nobis Winedi à Wandalis diversi. [ll]
Aliis iidem [mm] Allegamus nationem, locum,
sortem nascendi, linguam, ingenium, habi-
tum, mores, diversa omnia. Nec tamen au-
debimus dissimulare, se cutam tractu temporis
confusionem vix vestigia reliquisse diversitatis.
Quot auctores, tot sententiæ. Quot sententiæ, tot
lites. Haud pauci incuriã exprobrant Helmoldo.
Omnibus etiam Helmoldum imitantibus.
Sed vellem, parcerent Helmoldo. E diverso
notarent Crantzium. Cum Crantzio forte Chy-
træum. Sunt, qui utrumq; in scopulos impe-
gisse, putent, alterum Ducem erroris, alterum
Comitem, si tamen comes fuit. Nec probe
distinguit Aventinus. Nihilo sæpe accuratior P.
Cluverius fuit. Omitto novitios plerosq; au-
toritate Crantzii deceptos. [nn] Qui a deo non
discreverunt has gentes, ut quoq; unam utris-
que originem, communia certè omnia vendi-
carent. At qui vero multo rectius pronuncia-
turi videntur mihi, quotquot habent pro di-
versis. Accedo sane his, assentior constanter.
Discedere hinc audacis, dissentire impruden-
tis erit. Itaq; tantum distat à Winedo Wanda-
lus, quantum à Sarmata Germanus, à Germa-
no Scythia, ab indigena exterus. (ll) Ta-

(ll) Tacitus de M. G. dubitat, Venedorum nationem Germanis, an Sarmatis adscribat. Ego non amplius dubito adscribere Sarmatis. Cum quidem ab ultima sua origine spectantur. Nec facit ad rem, quod Vinedi, procedente tempore, facti Imperii Germanici cives sint. Armis eo redacti, partim vectigal pendebant, partim Imperio subdebantur. Illud ex Eginbardo, hoc ex Alb. Abb. Stadenſe colligo. Jure nationis à Germanis fuiſſe, ſufficit in præſenti. Ne dicam, Vinedos, cum in Veterum Vandalorum (Germanorum) locum ſubirent, juri ſe non potuiſſe ſubducere, quo obligati Vandali fuerant. Sedita pro certo ſumitur, omnes gentes ſeptentr. paruiſſe Romanis Imp. quondam, quod negamus, aut unam olim omnium Germanorum rempublicam fuiſſe, quod perinde eſt negandum. Et certè negabitur infra. Alioqvi hic admonent quidam, aliter de Imperio Germanico, (Germano - Romano) aliter de regno Germanico, quatenus Germanico loquendum. Cum illi faſces ſummiferint etiam non Germani. Recte ſatis. Concedimus, quod dicitur, modo dicatur convenienter inſtituto. Modo tempora converſionum civilium accurate diſtinguantur.

(mm) Haud inſicias iverim, vocem Vandalorum a-liquibus nimis generatim ſonare, etiam eos, qui Scythica gentis erant. Niſi forte Scythiam Teutonicam velint intellectam. Hunc ad modum in expedito eſſet, explicare auctorem Magni Chronici Belgici, qui Vandalos à Scythis oriundos putat. Ceteroquin de Slavis per Sarmatiam diſperſis, eorumq; migrationibus vid. Cromerus l. 1. Hiſt. Pol. & ex eo J. Lac. Comp. Hiſt. ad A. 527.

(nn) Diſerte D. Conring. cap. 16. de finib. Imp. p. 244: affirmat, Crantzius popularis iſtius erroris auctorem fuiſſe.

§. 8. Sequitur, ut de Vandalorum Slavorumq; migratione exponamus. Hic quanto obſcu-

obscurior historia, tanto difficilior historiae
censura est. Judicet, qui velit, statuatur, qui
potest. Ego cenleo, primam omnium genti-
um profectionem ex Asia [oo] repetendam.
Hæc primi hominis sedes, hæc tot gentium,
nationumq; prima conda fuit. Inde à dilu-
vio alii in Europam, alii in Africam concesserunt.
Multi per fretum Anianum transvecti,
Americam lubierunt. [pp] Quibus Europa sive
forte, sive alio juris titulo, seu vi etiã obtigit, in
diversos migrarunt tractus. Alios Sarmatia
[qq] tenuit. Eos certe tenuit, qui ad Tainam &
Borysthenem confederunt. Alios invitavit va-
stum illud inter Albim & littora maris Baltici
spatiũ. [rr] Vandalos dico, qui has oras primi
coluerunt omnium. Vandalis Venedi, [ss] Ve-
nedis Sarmatæ, Germanis Scythæ successerunt.
Nempe exire domo, transire patriæ fines, pe-
tere alias sedes, occupare alienas regiones,
destinare transmarina, mittere colonias, sum-
ma genti voluptas. Major aviditas, quam
prudencia erat. Jam tot consumpti migra-
tionibus cives, tot exhausti bellis milites, at-
tritæ domi, vexatæ foris opes, vacua cultori-
bus patria, desertus ager prænunciabant tem-
pestatem. Nondum hæc sentiebatur, cum in-
grueret, nondum ingruerat, cum decideret
in caput, cum opprimeret inopinantes. In-
vadunt

C

vadunt

vadunt Vandalorum ditiones Venedi. [tt]
Impetu hi rem agunt. Domi relictos facile
exturbant. Profectis domo in alias terras re-
ditum negant. Redituris vim, arma, militem
opponunt. Sic vincebantur, qui vicerant ha-
ctenus, expellebantur, qui expulerant alios,
ex eo puniendi, quo peccati asperferant labem.
Expulsi Vandali solum mutabant, non animū.
Adeo similes sui, adeo tenaces Veteris moris.
Digni his Venedi successores, nihilo meliores,
aut certe non mitiores antecessoribus suis.

(oo) Vid. Scalig. Epist. 242. *Assyria, inquit, ut omnia prisca monumenta testantur, prima omnium regionum culta fuit ibi sunt natales primi hominis. Assyria verò Asiae regio. Asia ergo prima primarum gentium sedes. Exemplum ab Henetis, quandam Paphlagonia, Asiae minoris Provincia incolis sumunt. Quam in rem vid. Alex. Guagninus Veronens. descript. Sarmat. Europ. f. 3. Sed Paphlagonica illa gens audacius huc allegatur, quam certius. Repugnant doctiores, & ipsa antiquitatis documenta. V. Cluverius supra cit.*

(pp) Hoc est illud fretum Anian, quo Asia ab America disjungitur. Quod qui tranarunt ac pervaserunt, in novum, quem sic dicimus, delati orbem sunt. Unum hic addo observandū civilis prudentiae cultori. Americani à culta Sinarum gente expoliti, qui cum classe eo profecti, ritus, exempla, vestigia in republica Americana longe plurima reliquerunt.

(qq) Slavia Sarmatica non anguste capienda est nimis. Quippe quod ea comprehendat non Polonos modo, sed & Lituanos, & vastam illam Russorum seu Moschorum gentem. Illudq; adeo indicio est, Slaviam hanc Sarmaticam in Asiam usq; porrectam esse.

(rr) Mul-

(rr) Multis etiam trajectus Oceanus, longius profecturis iter. Gotthones appello, Gotbia jam olim occupata testes. Hi trajecto mari, Insulas, Peninsulas multas impleverunt. Et Codano forte sinui originem, nomen, auspiciam dederunt. Profecto Aborigines ibi, non advena fuerunt. Contra Venedi, à quibus Venedicus, hodie Finnicus, Sinus, advena, non Aborigines, extiterunt.

(ss) Cur Venedos scribamus, non Venetos, jam supra reddita ratio est. De Venetis propriè dictis tanto manifestius constat. His Adriatici maris sinus præbuit sedem, Venedis campi ad Tanaim & Boristhenem conspicui. Sicubi ergo aliter scriptum legas, mendum interpretaberis. Unde ortus error sit, facilis conjectandi ansa est. Prima huic occasio ab Henetorum vocabulo nata. De Venedis addiderim, Sarmatiam ab initio coluisse. Autorem sententia habeo Ptolomeum l. 3. c. 5. Atq; verò Sarmatia cum Vandalia nil commune habet. Hæc enim Teutonice gentis est, secus atq; illa. Sic Gotthos meminisse quondam ad Vandalos referri solitos, Venedos nunquam.

(tt) Hanc utriusq; gentis vicissitudinem & successionem mutuam ex monumentis probari vetustatis afferunt Althamerus, Rbemanus, Latomus, Vadianus, novissime Grotius & D. Conringius, ex professo hoc argumentum persequuti, ille in Proleg. Hist. Gotth. hic in alleg. libr. de finib. Imp. Addantur commentatores in Helmold. Reineccius, & eo recentior Bangertus.

§. 9. Jam quæ facies regni, quis cultus, quodve ingenium Slavia Regum fuerit, expediam. Sed difficile est, expedire. Difficilius definire. Reges habuerint regia potestate præditos, an regulos, nil nisi placito populi acturos, reperire, ambiguum multis, scire, supervacuum plerisque. Vetera, fateor, hæc sunt atq; obsole-

ta. Aliis fortasse odio. Aliis fastidio. Nos se-
quemur eos, qui ut præsentia non oderunt, i-
ta jucundum ducunt, repetere antiqua, ponde-
rare antiquorum rationes. Ante omnia ha-
bemus pro certo, formas imperiorum, quas
Schola Prudentium appellat, cum temporibus
posse mutari. Testatur id tempus ipsum, te-
stantur acta temporis, testantur regnorum vi-
ces. (uu) Tuin nolim dubitare, Winedos ut pa-
tria & gente, ita republica à Wandalis disjun-
ctos fuisse. Diversæ hæc gentes. Gentium
adeo societatem conflaturæ, non civitatem.
Quin Winedos ipsos ut sedibus civitatis jure
discretos fuisse, colligo. Colligo de Wan-
dalis simul. Faciam, ne ratio desit asserto, ne
vires rationi. Ferox gentis ingenium, effræ-
nati mores, diversa studia in diversas partes
scindebant gentem. Inde diversæ civitates, di-
versa civitatum orta sunt jura. Commune id
cum Germanis habuerunt. Quos qui in unam
coaluisse rempublicam dicet, aliquid monstri
alet. (ww) De antiquissimis illis loquor. Ho-
die alius rerum status, alia Imperii Germanici
facies in dolesq; est. Sed revertar ad mores, pla-
cita, instituta diversa. Certe alii Winedorum
magis, alii minus barbari. Quidam literis ex-
culti Runicis, quidam prorsus impoliti erant.
De illis passim legas licet. Cum primis in Hi-
storia

storia Bremensi. (xx) Quæ Runos memorat fortissimā Slavorū gentē. Eo refero Diminem, urbem frequentia Runorum celebrem. Hic scholam, hic domiciliū sapientiæ pro captu cōdiderant suo. Sed mitto Runos. (zz) Mitto Runorum Scholas. Satis habeo, Runos Slavicæ gentis fuisse. Rursus morum exaggeranda diversitas est. Hanc diversi corporum habitus, dissimiles vitæ animorumque cultus testantur. Cæteris constantiores Abodriti. (aaa) Sed & superstitiosiores iidem. (bbb) Si Wagricos & paucos excipias. Alii proniores in tumultus. Alii tenaciores libertatis. Omnes in eo pares, quod sacra, ritus, ceremonias Christianorum averfarentur. Tantum aberat, ut ultro his darent nomen.

(uu) *Venedi ante Carolingorum Imperium liberiores. Hinc restrictius Imperium subeunt. Sub Ludovico Germanico respirare iterum, & non multo post ad veteres redire mores incipiunt. Ab excessu Carolingorum eos domuit omnium maxime Henricus Auceps. Me tateam Ottones. Sub Henrico IV. mordere frenum, excutere jugum conati, se reddunt libertati. Rerum potiente Henrico V. in Saxonibus Slavia quodammodo in jus atq; ditionem Imperii reversa est, dicente sacramentum Henrico Slavorum regulo. Essent hic, quæ de Kanuto Dano, & Henrico Leone Saxone afferrem, sed brevitatis me impedit. Brevitatem supplebit Helmoldus. Unā addo, Venedorū sedem primo vastissimā Sarmatia oram: inde amplissimum inter Albim & mare Balticum ad Vistulam usq; & adeo ipsas Polonorum terras protensum tractum fuisse.*

(ww) *Vid. Conring. de Urbib. Germa. pos. 42. Nempe unius Originis atq; nationis populo respública minime una, moribus in diversum abeuntibus.* (xx) Te.

(xx) Testatur Bremensis habitasse in ostio Panis (aliu Peanis)
Hinc Slavi dividuntur in eos, qui cis & trans Panim colue-
runt. Celebris ad flumē Panis Civitas Dimine, à qua Slavi Di-
minenses, Pomerania cives. Ceterū Runos, Rugos interpretor.

(zz) De literis Runicis Vid. Olaus Wormius, Medicus
Hafniensis, vir in isto antiquitatis genere exercitatisimus.

(aaa) Constat ex historia Caroli M. hos in retinenda fide,
servando fœdere cæteris constantiores fuisse. Nisi tamen metu
id fecerunt magis, quam amore recti, aut studio erga Caro-
lum, ut ego quidem non plane nullas habeo causas suspicandi.
Hæsit tamen ipsis mos Slaviscus; quem auctor annalium à Pi-
tboeo editorum recitat, quo nulla fidei, nulla pactorum ratio
babebatur, ad A. 871. Talis quoq; jam olim Vandatica fides
proverbio locum fecit. Cujus specimen dederunt Genseri-
cbus & Stilico Vandali, de quibus Paul. Diac.

(bbb) Obotritis Radegast, Polabis Siwa, Wagrius
Prove in loco numinis erat. Præter Obotritos Wagrii usq;
adeo tenaces superstitionis erant, ut quoq; hujus reliquias
proderent, cum lumine diviniore collustrarentur. Et seculo
quidem IX. Idolorum addictos vanitati Venedos omnes li-
cet existimare. Sec. IX. auspicio Karoli M. illucescere purio-
ris doctrinæ jubar cœpit. Nec dum tamen omnis discussa ca-
ligo. Cui testanda faciet S. XII. De Slavis Conradi III. evo ea-
dem caligine fascinatis vid. Ubbo Emm. ad A. 1147. & Hel-
mold. illorum temporum fere equalis, Vandatis eo feliciores
Slavi, quod illi tenebris evoluti Arianismo inquinarentur
auspicio Valentis, hi non. Ceteroquin inter Slavos omnium,
primi Christianorum sacra receperunt Bulgari, à Bulgaris
deinde Sorabi, Bulgari à Grecis. vid. Cbytraus in Sax. p. 35.
de Slav. Gent.

§. 10. Juvat, quod cœpimus, pertende-
re argumentum. Spectabit is eo labor,
ut Principium Slaviæ jus paulo evidentius in-

note

notescat. Reperiuntur, qui putent, Reges hos conditionis non multo melioris fuisse, quam illos Laconum, quorum regnum nil aliud, nisi prætura belli fuit. (ccc) Amplius id declaro ab ingenio Slavicae gentis, quod raro moderatum, semper turbidum. (ddd) Inquietum insuper & pronum in bella, & absolutiori a deo imperio non assuetum. Ritus, habitus, vires, robur gentis hanc augere persuasionem possunt. Novum id liberi populi argumentum. Cui hoc cum antiquissimis Teutonibus commune, odisse servitutem amplecti libertatem. Nempe a deo impatiens jugi erat, ut nollet teneri jugo. Vellet autem mulceri, & Principe aut moderato uti, aut nullo. Hoc tabulae Veteres, exempla, res gestae confirmant. De Rugiis obsequium memorat Tacitus. At salva gentis libertate interpretandum. Eoq; non tam à vi, aut libero regnandi jure, quam à voluntaria quadam veneratione derivandum. Unum desidero absoluti imperii argumentum. Quaero identidem. (eee) Vestigo, excutio omnia. Nullum reperio, unde conficiam, reges nullis exceptionibus, solo absoluto jure regnasse. Stabit a deo cum obsequio illo libertas, cum libertate obsequium. Vetustissimos illos signo. Sequiori tempore alius rerum successit status, alii subierunt mores.

(ccc)E-

201 (ccc) Eryc. Putean. Polit. Arist. p. 240. Est aliquis no-
vitiis, qui refert, Rugiorum Reges parum abfuisse à sorte
hominum privatorum, quod durius dictum interpreto. De-
sidero certe hujus opinionis auctorem. Tacitus obsequium dis-
serte tradit.

(ddd) Adversus eos limitanea Provincia constituta.
In primis Marchia Brandenb. vid. Cranz. in Vand. Turbis
frequenter jactati bi Wilzi & Abodriti; Vetustas utrorumq;
inimicitias commemorat auctor vite Kar. M. Haud dubie &
concordiam & conjunctionem civilem impedituras. Tum in-
dicio futuras, Genti nil tam invisum fuisse, quam servitutem,
& unius in aliam imperium. Et jam supra recitavimus, quid
in reverentia & cultu Gentis erga Reges suos desideremus.
Huc spectant Runorum cum Wilzis dissidia.

(eee) Solos excipimus Svionas. Quibus diversum à Germanis,
Vandalis, Slavibus demum fuisse ingenium Tacitus memorat, si in-
memorat ex fide. Quis longe aliud de iis referat Adamus Bre-
mensis, & refragetur ipsa insuper indoles Gentis. Sed id eruam,
cum persequar singulare de Sveonibus argumentum. Nil ad-
do ultra. Habere alioquin multa, qua adderem de Slavibus Da-
lemenicis, à culta Veteris Misnia parte notissimis, de Serbis i-
tem, Uchris, Polabis, & reliquis omnibus, quibus sua à stirpe
Slavica propago. Saltem ingemisco forti gentis. Cujus maja-
res ut fidei, isa existimationis magnam fecerunt jacturam.
Macula etiam posteris haesit. Tanta quidem, ut in Collegia
Opificum Germanorum non admittantur, errore admissi ex-
cludantur quoque. Quem morem iniquitatis postulat Leonhar-
dus Schritsmeyerus in specul. Polit. quest. 39. usi, exemplo, u-
tilitate diversum etiam probant Belgae, ut notbis, ita Venedis
quoque recipiendis per faciles juxta & liberales. Verum enim vero de
lingua Slavica alii agant. Mibi meminisse sufficiat, tantam ejus dis-
cenda quondam necessitatem fuisse, ut sanciretur publica imperij
lege. Nec lineam amplius ducimus. Duet, qui volet ex augusta
imperij Sanctione. A. B. tit. ult.

3(00) (o) 99

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8

KODAK Color Control Patches © The Tiffen Company, 2000

Kodak
LICENSED PRODUCT

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
Light Blue	Light Cyan	Light Green	Light Yellow	Light Red	Light Magenta	White	Light Grey	Black
Dark Blue	Dark Cyan	Dark Green	Dark Yellow	Dark Red	Dark Magenta	White	Dark Grey	Black

